

სამსახურთან დაკავშირებული უფლებები

Naidin v. Romania

(განაცხადი N 38162/07; 21/10/2014)

წინამდებარე საქმე ეხებოდა რუმინეთის პოლიტიკური პოლიციის ერთჯერადი ინფორმატორის დასაქმების შეზღუდვას საჯარო სამსახურში. განმცხადებელი ჩიოდა, რომ მას უარი განუცხადეს საჯარო სამსახურში აღდგენასთან დაკავშირებით, კონკრეტულად, რეზერვში მყოფ პრეფექტების მოადგილეებს კომუნისტური რეჟიმის პირობებში, მის პოლიტიკურ პოლიციასთან თანამშრომლობის გამო. მომჩივანი დავობდა, რომ აღნიშნული ფაქტი წარმოადგენდა ჩარევას მის პირად ცხოვრებაში და აცხადებდა, რომ იგი იყო დისკრიმინაციის მსხვერპლი საჯარო სექტორში დასაქმების მხრივ.

ადამიანის უფლებათა ევროპულმა სასამართლომ დაადგინა, რომ არ დარღვეულა კონვენციის მე-8 მუხლი (პირადი და ოჯახური ცხოვრების პატივისცემის უფლება) მე-14 მუხლთან ერთობლიობაში (დისკრიმინაციის აკრძალვა). რუმინეთის საკონსტიტუციო სასამართლოს გადაწყვეტილების მხედველობაში მიღებით, რომლის მიხედვითაც პოლიტიკური პოლიციის ყოფილ თანამშრომლებს ეზღუდებოდათ საჯარო სექტორში დასაქმება, გამართლებული იყო ყველა საჯარო მოხელის ერთგულებით დემოკრატიული რეჟიმისადმი; სტრასბურგის სასამართლომ კიდევ ერთხელ დაადასტურა, რომ, როგორც პრინციპული საკითხი, სახელმწიფოებს აქვთ ლეგიტიმური ინტერესი დაარეგულირონ დასაქმების პირობები საჯარო სამსახურში. ევროსასამართლომ ასევე აღნიშნა, რომ დემოკრატიული სახელმწიფოს კანონიერი ინტერესი მოითხოვს საჯარო მოხელეთა ერთგულებას კონსტიტუციური პრინციპებისადმი, რომელიც სახელმწიფოს საფუძველს ქმნის.

ხელფასის ჩამორთმევა (კონფისკაცია)

Paulet v. the United Kingdom

(განაცხადი N 6219/08; 13/05/2014

აღნიშნული საქმე ეხებოდა აპლიკანტისთვის ხელფასის მიღების უფლების ჩამორთმევას მას შემდეგ, რაც იგი დასაქმდა ყალბი პასპორტით. განმცხადებელი ჩიოდა, რომ კონფისკაციის ბრძანება მის წინააღმდეგ არაპროპორციული იყო, რადგან იგი იწვევდა თითქმის ოთხ წელზე მეტი ხნის განმავლობაში გაწეული პატიოსანი მუშაობის შედეგად დაგროვილი მთლიანი დანაზოგის კონფისკაციას; ამასთან, აღნიშნული სასჯელი უთანაბრდებოდა

სისხლისსამართლებრივი უფრო მძიმე დანაშაულების - ნარკოტიკებით უკანონო ვაჭრობისა და ორგანიზებული დანაშაულის - დროს გამოყენებული სანქციებს.

ადამიანის უფლებათა ევროპულმა სასამართლომ დაადგინა, რომ დაირღვა კონვენციის 1-ლი დამატებითი ოქმის 1-ლი მუხლი (საკუთრების დაცვა), დაასკვნა, რომ დიდი ბრიტანეთის სასამართლოების ფარგლები აპლიკანტის საქმის გადასინჯვასთან დაკავშირებით ძალიან ვიწრო იყო. კერძოდ, ევროსასამართლომ მიუთითა, რომ მომჩივნის მიმართ არსებული კონფისკაციის ბრძანება ემსახურებოდა საჯარო ინტერესს და არ იყო დაცული ბალანსი განმცხადებლის მიერ კონვენციით გათვალისწინებული თავისი ქონების მშვიდობიანი სარგებლობის უფლებასთან.

სამსახურიდან გათავისუფლება

Ebrahimian v. France

(განაცხადი N 64846/11; 26/11/2015)

წინამდებარე საქმე შეეხებოდა საავადმყოფოს სოციალური მუშაკისთვის შრომითი ხელშეკრულების განახლებაზე უარის თქმას მუსულმანური პირბადის ტარების გამო. განმცხადებელი დავობდა, რომ გადაწყვეტილება მასთან, როგორც სოციალურ მუშაკთან შრომითი კონტრაქტის განუახლებლობის თაობაზე არღვევდა მომჩივნის რელიგიის გამოხატვის თავისუფლებას.

ადამიანის უფლებათა ევროპულმა სასამართლომ დაადგინა, რომ არ დარღვეულა კონვენციის მე-8 მუხლი (პირადი და ოჯახური ცხოვრების პატივისცემის უფლება). სტრასბურგის სასამართლომ დაასკვნა, რომ საფრანგეთის ხელისუფლებას არ გადაუმეტებია იმ შეფასების ზღვრის ფარგლებისთვის, რომელიც უკავშირდებოდა განმცხადებლის მხრიდან რელიგიური მრწამსის და აღმსარებლობის გამოხატვისგან თავის შეკავების ვალდებულებას; კერძოდ, უპირატესობის მინიჭების კონტექსტში საფრანგეთი არ გასცდა სახელმწიფოს ნეიტრალურობისა და მიუკერძოებლობის მოთხოვნის ფარგლებს.

ევროსასამართლომ აღნიშნა, რომ პირბადის ტარება ხელისუფლების მიერ მიიჩნეოდა, როგორც რელიგიური მრწამსის საგანგებო გამოვლინება, რომელიც შეუთავსებელი იყო საჯარო მოხელეების მიერ თავიანთი ფუნქციების განხორციელებისას დაკისრებულ ნეიტრალიტეტის მოთხოვნასთან. მომჩივანი ვალდებული იყო დაეცვა სეკულარიზმის პრინციპი და მისგან გამომდინარე ნეიტრალიტეტის მოთხოვნა საფრანგეთის კონსტიტუციის 1-ლი მუხლის მნიშვნელობის ფარგლებში. ეროვნული სასამართლოების მიხედვით, საჭირო იყო

სახელმწიფოს საერო ხასიათის განმტკიცება და, შესაბამისად, საავადმყოფოს პაციენტების დაცვა აღმსარებლობის თავისუფლების სახელით გამოვლენილი ნებისმიერი სახის ზეგავლენის ან არაობიექტურობის რისკისგან. სხვათა უფლებებისა და თავისუფლებების დაცვის აუცილებლობა, რაც გულისხმობს ნებისმიერი ადამიანის რელიგიის პატივისცემას, გახდა აღნიშნული გადაწყვეტილების მიღების საფუძველი.

Gouarré Patte v. Andorra

(განაცხადი N 33427/10; 12/01/2016)

წინამდებარე საქმე ეხებოდა იმ ფაქტს, რომ აპლიკანტი-ექიმისთვის შეუძლებელი იყო დამატებითი სასჯელის - პროფესიული საქმიანობის სამუდამო აკრძალვა - გადასინჯვა. მომჩივანს მიესაჯა ხუთი წლით თავისუფლების აღკვეთა. კერძოდ: 1 წელი უნდა გაეტარებინა საპატიმროში, ხოლო დანარჩენი დრო - პირობითი მსჯავრის სახით, იმ სქესობრივი ხასიათის სამი დანაშაულის გამო, რომელიც განმცხადებელმა ექიმის მოვალეობების განხორციელების დროს ჩაიდინა. იმ დროს მოქმედი სისხლის სამართლის კოდექსის მიხედვით, აპლიკანტს ასევე მიესაჯა დამატებითი სასჯელი - პროფესიული საქმიანობის სამუდამო აკრძალვა. იგი დაეობდა, რომ ანდორის სასამართლოებმა არ გამოიყენეს სისხლის სამართლის კანონმდებლობის უკუძალის პრინციპი ბრალდებულის სასარგებლოდ, რომელიც აღიარებული იყო სისხლის სამართლის ახალი კოდექსის მე-7 მუხლით.

ადამიანის უფლებათა ევროპულმა სასამართლომ დაადგინა, რომ დაირღვა კონვენციის მე-7 მუხლი (არავითარი სასჯელი კანონის გარეშე). კერძოდ, სტრასბურგის სასამართლომ მიუთითა, რომ ანდორის სასამართლოებმა გამოიყენეს ყველაზე მკაცრი სასჯელი, მიუხედავად იმისა, რომ კანონმდებელი შემდგომში ითვალისწინებდა უფრო მსუბუქ სასჯელს უკუძალის გამოყენებით. ისეთი სასჯელის გამოყენება, რომელიც იმ დროს მოქმედი სისხლის სამართლის კანონმდებლობის ფარგლებს სცილდებოდა, ანდორის სასამართლოების მიერ კანონის უზენაესობის პრინციპისა და აპლიკანტის უფლების - კანონით გათვალისწინებული სასჯელის დაკისრების დარღვევას იწვევდა. გარდა ამისა, კონვენციის მე-7 მუხლის შინაარსიდან გამომდინარე და საქმის გარემოებების გათვალისწინებით დაადგინდა, რომ აპლიკანტისთვის არ არსებობდა ხელმისაწვდომი ეფექტური საშუალება, რომელიც მას შესაძლებლობას მისცემდა გამოეყენებინა სისხლის სამართლის ახალი კოდექსის უფრო ხელსაყრელი დებულებები. სტრასბურგის სასამართლომ დაადგინა, რომ

დაირღვა კონვენციის მე-13 მუხლიც (სამართლებრივი დაცვის ეფექტიანი საშუალების უფლება) მე-7 მუხლთან ერთობლიობაში.

პირადი ცხოვრების პატივისცემის უფლება დასაქმების კონტექსტში

Radu v. the Republic of Moldova

(განაცხადი N 50073/07; 15/04/2014)

წინამდებარე საქმე ეხებოდა აპლიკანტის საჩივარს - სახელმწიფო საავადმყოფოს მიერ განმცხადებლის შესახებ სამედიცინო ინფორმაციის მისი დამსაქმებლისთვის გამჟღავნებას. მომჩივანი პოლიციის აკადემიის ლექტორი იყო და 2003 წლის აგვისტოში, ტყუპებზე ორსული, მშობიარობამდე ორი კვირით ადრე მოათავსეს საავადმყოფოში, მუცლის მოშლის რისკის გამო. მომჩივანმა ბიულეტენი წარადგინა, რომელიც ადასტურებდა მისი სამსახურში არყოფნის მიზეზს. თუმცა, პოლიციის აკადემიამ მოითხოვა დამატებითი ინფორმაცია საავადმყოფოდან მისი ბიულეტენის შესახებ. პოსპიტალმა აკადემიას მიაწოდა ამომწურავი ინფორმაცია მომჩივნის ორსულობის, ჯანმრთელობის მდგომარეობისა და გაწეული მკურნალობის შესახებ. აღნიშნული ინფორმაცია ფართოდ გავრცელდა განმცხადებლის სამსახურში და ცოტა ხნის შემდეგ, გადატანილი სტრესის გამო, მომჩივანს მუცელი მოეშალა. მისი სარჩელი წარუმატებელი აღმოჩნდა საავადმყოფოსა და პოლიციის აკადემიის წინააღმდეგ. აპლიკანტი კომპენსაციას ითხოვდა მისი პირადი ცხოვრების უფლების დარღვევის გამო.

სტრასბურგის სასამართლომ დაადგინა, რომ დაირღვა კონვენციის მე-8 მუხლი (პირადი ცხოვრების პატივისცემის უფლება). ევროსასამართლომ მიიჩნია, რომ აპლიკანტის პირად ცხოვრებაში ჩარევა „არ შეესაბამებოდა კანონს“ კონვენციის მე-8 მუხლის ფარგლებში.

Bărbulescu v. Romania

(განაცხადი N 61496/08; 12/01/2016)

წინამდებარე საქმე ეხებოდა დამსაქმებლის (კერძო კომპანია) მიერ აპლიკანტის სამსახურიდან გათავისუფლებას, კომპანიის ინტერნეტის სამუშაო საათებში პირადი მიზნებისთვის გამოყენების გამო, რითაც დაირღვა კომპანიის შიდა რეგულაციები. განმცხადებელი დავობდა, რომ დამსაქმებლის გადაწყვეტილება - შეეწყვიტა აპლიკანტისთვის შრომითი ხელშეკრულება - ეფუძნებოდა მისი პირადი ცხოვრების უფლების დარღვევას.

ევროსასამართლომ დაადგინა, რომ არ დარღვეულა კონვენციის მე-8 მუხლი (პირადი და ოჯახური ცხოვრების, საცხოვრისისა და კორესპონდენციის პატივისცემის უფლება). სასამართლომ მიუთითა, რომ ეროვნულმა სასამართლოებმა დაიცვეს სამართლიანი ბალანსი კონვენციის მე-8 მუხლით გათვალისწინებული მომჩივნის პირადი ცხოვრების და კორესპონდენციის ხელშეუხებლობის უფლებასა და მისი დამსაქმებლის ინტერესებს შორის. კერძოდ, სტრასბურგის სასამართლომ დაასკვნა, რომ აღნიშნული საქმე ეხებოდა აპლიკანტის პირადი ცხოვრებისა და კორესპონდენციის უფლებას. თუმცა, მომჩივნის დამსაქმებლის მიერ აპლიკანტის კომუნიკაციის მინოტორინგი გონივრული იყო დისციპლინარული სამართალწარმოების პროცესის ფარგლებში.